N°. 483. **DE GRONDWET.** 1854.

VERSCHIJNT
Alle dagen, behalve Zon- en Feestdagen.

ABONNEMENTSPRIJS:
Voor 's Gravenhage per 3 maanden . . . . . . ƒ 4.50.
Voor de overige steden des Rijks . . . . » 5.50.

WOENSDAG 13 DECEMBER.

UITGEVER-DIRECTEUR:
C. H. SUSAN, Jr., te 's Gravenhage.
Hoofd-Correspondenten **M. Schooneveld en Zoon**,
Beurssteeg, te Amsterdam.
Brieven **franco** aan het Bureau **De Grondwet.**
Jan Hendrikstraat, n°. 259.

PRIJS DER ADVERTENTIEN:
Van één tot vijf regels. . . . . ƒ 1.00.
Voor elken regel meer . . . . » 0.15.
Behalve de 35 cts. zegelgeld.
Aankondigingen van geboorte, huwelijk en overlijden, worden geplaatst tegen betaling van ƒ 1, het zegelregt daaronder begrepen.

BERIGT.

Wegens de belangrijkheid van het verhandelde in de avondzitting van gister (*Marine*), zijn wij belet, heden eenig hoofdartikel te plaatsen.

Buitenland.

ALGEMEEN OVERZIGT.

Na hetgeen wij gister mededeelden omtrent de berigten uit de Krim en ten opzigte van het verdrag van 2 December, kunnen wij heden geene nadere tijdingen mededeelen. De dagbladen houden zich bij voortduring bezig met het mededeelen van meer of minder volledige bijzonderheden, ten aanzien van het belangrijk staatsstuk. Men hoopt echter, dat de tekst van het tractaat binnen kort openbaar zal worden, en dan eerst zal men op stellige wijze kunnen zeggen, welke verpligtingen er voor elk der contracterende partijen uit voortvloeijen.

Er zijn berigten uit Konstantinopel tot den 25sten ontvangen. Zij bevatten niets omtrent de oorlogsgebeurtenissen; behalve een enkel feit, dat niet van belang ontbloot is. Omar-Pacha zou namelijk eene klagte tegen Rizza-Pacha, den minister van oorlog, ingeleverd hebben, dien hij beschuldigt, gedurende eenige maanden, het Turksche leger aan den Donau schier aan alles gebrek te hebben doen lijden. Rizza heeft zich verdedigd met te zeggen, dat al wat Omar-Pacha gevraagd had, van Konstantinopel naar Bourgas is gezonden, en dat zoo het Turksche leger niets ontvangen had, dit aan zijn opperbevelhebber was te wijten, aan wien was opgedragen, om [illegible] te Bourgas aankwam te doen verzenden naar de plaatsen, door het Turksche leger bezet. De Raad van Ministers heeft Rizza-Pacha in het gelijk gesteld; maar sommige waren bevreesd, dat dit welligt ten gevolge kan hebben, dat Omar-Pacha zijn ontslag zal nemen als bevelhebber van het leger aan den Donau.

De Fransche *Moniteur* heeft gister eene depêche medegedeeld de dagteekening van den 25 voerende, waarin de opperbevelhebber der Fransche troepen er op wijst hoezeer de aanhoudende regens de geregelde voortzetting der belegeringswerken vertraagde, onder bijvoeging nogtans, dat het Russische leger veel meer te lijden had dan de Fransche troepen. Maar hetzelfde officieel blad bevat eene telegrafische depêche van generaal Canrobert van drie dagen latere dagteekening, waarin werd medegedeeld, dat het goed weder begon te worden.

Het zal wel overbodig zijn terug te komen op de belangrijkheid der versterkingen, die de geallieërden toegezonden zijn of die zij bereids ontvangen hebben en hen in staat stellen om weldra een grooten slag te wagen. Wij hebben hierbij eeniglijk te voegen, dat het Turksche korps met de troepen uit Tunis en Egypte en de twaalf duizend man versterking laatstelijk naar Konstantinopel gezonden, een bijzonder leger-korps zullen uitmaken onder het opperbevel van Osman-Pacha.

Men hoopt, dat deze troepen grooter diensten zullen bewijzen, dan zulks bij Balaklava op 25 October het geval was, [illegible] werd toegeschreven dat zij niet goed verstonden de bevelen door Europesche officieren in eene vreemde taal gegeven.

De berigten uit Athene spreken van niets anders dan van de cholera, en met der daad er kon op dien dag ook van niets anders sprake zijn in deze ongelukkige stad, waar die ramp verschrikkelijke verwoestingen aanrigtte, welke inderdaad voorbeeldeloos kunnen worden genoemd. Op eene bevolking, welke door emigratie tot op 10 000 zielen verminderd was, waren er ongeveer 200 gevallen per dag, waarvan de helft doodelijk. De stad was eene woestenij geworden; het was zelfs moeijelijk om brood te verkrijgen. De militaire bezetting deserteerde. Te midden van die ongelukkige omstandigheden gaven de Koning, de Koningin, de generaal Kalergi, minister van Oorlog, en de kommandant der stad Athene, de kolonel Touret, het voorbeeld van moed en groote menschlievendheid.

De Keizer der Franschen heeft in den *Moniteur* aan den heer Bourqueney, ambassadeur van Frankrijk te Weenen, HD. bijzondere en hooge tevredenheid doen betuigen, ter zake van het sluiten van het alliantie-tractaat. Z. M. heeft hem tevens benoemd tot grootkruis van het legioen van eer. Uit deze mededeeling in den *Moniteur* blijkt dus, dat de ratificatie van het verdrag niet meer twijfelachtig is.

De *Moniteur* heeft eergisteren gerectificeerd een berigt, dat herhaalde malen werd medegedeeld, namelijk de terugroeping van het bezettingsleger te Rome. Het officiële blad verklaart, dat dit korps langzamerhand zal worden verminderd, naar gelang der reorganisatie van het Romeinsche leger, maar eene algeheele ontruiming zal niet plaats hebben, zoolang dit niet kan geschieden, zonder de openbare rust in gevaar te brengen.

Eene onverwachte gebeurtenis heeft in de hooge kringen te Napels veel stof tot spreken geleverd en algemeen niet weinig verwondering veroorzaakt.

De portefeuille van openbaar onderwijs was sedert eenigen tijd opgedragen aan Mgr. Apuzzi, den gouverneur van den erfprins. Tengevolge van een artikel voorkomende, in de *Civilta Cathclioa*, welke te Rome wordt uitgegeven en waarvan de redactie uitsluitend opgedragen is aan de Jezuiten, heeft de Koning van Sicilien besloten, dat Mgr. Apuzzi in zijne betrekking zou worden vervangen door den heer Capomozza, leek en lid van den Raad van State. Men zag in dien maatregel eene bedreiging voor de Jesuiten, die tot dus verre aldaar de grootste voorregten genoten, De heer Apuzzi is onmiddellijk naar Rome vertrokken.

Deze feiten zijn reeds sedert eenige dagen bekend. Wij komen er op terug, omdat thans bekend zijn de redenen der ongenade. De Jezuiten hebben de gunst van den vorst verbeurd, omdat hij hun beschuldigde van.... vrijzinnigheid. De Jesuiten konden onder het wigt van zulk een laster niet blijven; zij hebben uit dien hoofde eene memorie bij den Koning ingezonden ten einde zich te regtvaardigen, en te betuigen dat zij, gelijk immer, het zuiver monarchaal beginsel met hart en ziel zijn toegedaan. Na die verklaring, welke met verscheidene voorbeelden wordt toegelicht, is het ligt mogelijk dat Koning Ferdinand op het genomen besluit terugkomt.

Er zijn nadere tijdingen bekend geworden omtrent de zitting der Cortes van den 5 dezer, waarin de heer Madoz benoemd werd tot president en de generaal Infante tot eersten vice-president dezer vergadering, ter vervanging van de heeren Espartero en O'Donell, beide benoemd tot leden van het kabinet. De heer Madoz en de Infante hebben geene mededingers gehad; de democraten hebben zich bepaald bij het werpen van een blanco billet in de bus.

Gelijk te voorzien was, heeft het kabinet tengevolge van het votum van vertrouwen van den 4den zijn ontslag ingetrokken.

Eene depêche uit Madrid van 6 December meldt, dat de *Gazeta* heeft berigt, dat de heer Luzurine is belast met de algemeene directie der Koloniën. Zij bevat, onder anderen onderscheidene benoemingen.

Wij hebben gister medegedeeld de benoeming door de Zwitsersche bondsvergadering gedaan. Daaruit bleek, dat de heeren Furrei en Staempflie respectivelijk gekozen zijn tot president en vice-president gedurende het jaar 1855. De eerste heeft 107 stemmen erlangd, en de andere 75 van de 139 stemmen. Het was de heer Drueij, die de mededinger van den heer Staempflie was; 32 stemmen werden op eerstgemelde uitgebragt.

De Zwitsersche afgevaardigden moeten zich onmiddellijk naar Milaan begeven om met den graaf Rechberg, burgerlijk gouverneur van Lombardije, in overleg te treden omtrent de maatregelen, welke ter beëindiging van het geschil tusschen dit kanton en Oostenrijk noodig zijn te nemen.

Wat den grooten raad van Tessin betreft, deze heeft zijne buitengewone zitting gesloten en eene proclamatie tot het volk gerigt met het doel om het in te lichten omtrent de in omloop zijnde valsche geruchten en beloften, naar aanleiding van den finantiëlen en staatkundigen toestand van het kanton, welke zoo zeer geschikt zijn, om het volk in dwaling te brengen. De groote raad zal in de eerste helft der maand Januarij op nieuw bijeenkomen. De raad van State (uitvoerende magt) zal zijn post niet verlaten ten gevolge der dringende uitnoodiging aan dat ligchaam deswege gedaan door den grooten raad.

Op aandrang der bevoegde autoriteiten van den Zwitserschen bond is de Saxische regering teruggekomen op de maatregelen, welke zij genomen had ten aanzien der Zwitsersche arbeiders, die Saxen doorreizen.

De laatste berigten uit de Vereenigde Staten deelen den uitslag mede der verkiezingen te New-York voor de Kamer der Vertegenwoordigers. Van de 33 leden, welke door New-York afgevaardigd werden, zijn 25 whigs, 5 democraten en 4 onafhankelijken.

Wat de stemming voor de twee bijzondere Kamers van den staat betreft, deze zijn nog niet geheel bekend. De reeds bekende uitslag levert op 161: 97 whigs, 17 know nothings, 44 democraten en 3 onafhankelijken.

Volgens eene berekening van de Argus van Albany, zijn 71 whigs en 13 democraten in de vergadering van staat gekomen als voorstanders van eene wet, waarbij de sterke drank wordt verboden. Dit cijfer van 84 zou juist een derde van dat der vertegenwoordigers uitmaken.

Men houdt het er voor, dat er slechts 22 leden tegen de maine-wet gekant zijn; de meening van 21 leden blijft twijfelachtig.

FRANSCHE POST.

Bij Keizerlijk besluit is de scheepskapitein Bonard benoemd tot kommandeur van het legioen van eer.

— De leden van het wetgevend ligchaam beginnen dagelijks in groote getale te verschijnen in de zaal der vergadering en in het paleis Bourbon. — Sedert eenige dagen worden er belangrijke diefstallen gepleegd bij restaurateurs. Personen, die zeer net gekleed zijn en, naar hun uiterlijk te oordeelen, alle vertrouwen inboezemen, doen zich bedienen en gedurende den maaltijd verwisselen zij de zilveren schotels, lepels enz. voor nagemaakte van pleet of compositie, die de echte volkomen gelijken, en waarop zelfs de naam gegraveerd is van het huis, waarin dat bedrog gepleegd werd. Eergister nog werd een restaurateur het slagtoffer van zulk eene bedriegerij.

— Men leest in de *Phare de la Manche*:

»De vier laatste schepen van het eskader van de Baltische zee, hebben Maandag den 4den December onze haven verlaten.

De *Breslow*, gezagvoerder Bosse, is naar Brest vertrokken. De *Duperré*, die zich voorzien heeft van voorraad voor het Fransche leger in het Oosten, vertrekt naar Toulon, waar dat schip troepen voor de Krim bestemd, zal opnemen. De *Inflexible*, begeeft zich naar Brest, en van daar naar Toulon, om troepen in te schepen.

— Op dit oogenblik worden er in Frankrijk meer dan 200 kerken gebouwd.

— De *Espana* meldt, dat het Spaansche kabinet voornemens is, eene commissie te benoemen, bestaande uit artillerie- en genie-officieren, belast met de taak om de operatiën bij het beleg van Sebastopol te bestuderen.

— Men verkoopt thans te Lile medailles, die uit Engeland ingevoerd zijn en ten doel hebben, het verbond tusschen Engeland en Frankrijk te vereeuwigen. Aan de eene zijde ziet men van beide legers een soldaat, die elkander broederlijk de hand drukken.

— *La France d'Outremer* bevestigt het berigt; dat er eene groote voorraad guano is ontdekt bij de Ave eilanden.

— Men leest in den *Moniteur*: »Al de rapporten, welke de minister van oorlog ontvangt, omtrent de dienst in de hospitalen van het leger in het Oosten geven de meest ondubbelzinnige bewijzen van de gelukkige uitkomsten der tegenwoordigheid van de geestelijke zusters bij het ziekenbed van gewonde of gekwetste soldaten.

De voorbeeldelooze ijver en prijzenswaardige toewijding dezer vrome vrouwen, hebben in geheel Europa weêrklank gevonden en in Engeland worden zelfs krachtige pogingen aangewend, om ook daar dit voorbeeld te volgen.

Dat voorbeeld moge vruchtbaar zijn; maar geene inrigting zal in staat zijn die krachtige hulp te verleenen, zal zoo veel bewonderenswaardige zelfopoffering zich kunnen getroosten, als deze waardige vrouwen, die hare belooning enkel van den hemel verwachten en waarvan verscheidene die reeds ontvingen, terwijl zij bezweken onder het volbrengen harer verhevenene taak.

Het is vooral in de hospitalen van het leger in het Oosten, dat de zusters van St. Vincent de Paulo meer dan ergens anders, het doeltreffende van hare hulp kunnen bewijzen; maar de hospitalen in Frankrijk zelf eischen op hunne beurt hare tegenwoordigheid, en van daar, dat de Minister van Oorlog eene oproeping gedaan heeft, ten gevolge waarvan zij aan het garnizoen van Parijs en het hospitaal van Gros Caillou hare nuttige zorg zullen kunnen wijden, die, ongetwijfeld, zich ook tot andere inrigtingen zal uitstrekken.»

BELGISCHE POST.

Men leest in de *Organe de Huy*:

Het is onlangs uit de Engelsche dagbladen gebleken, dat de fabrijkanten van wapens te Birmingham, door hun onwil de Engelsche regering noodzaakten, de wapenen die zij noodig had in Belgie te doen vervaardigen. Het is te Luik dat deze bestellingen, welke het cijfer van vijftig duizend geweren te boven gaan, thans worden ten uitvoer gebragt. Deze wapentuigen moeten tegen het voorjaar gereed zijn en afgeleverd worden.

— Terwijl men in geheel Belgie opmerkt, dat de sterfgevallen die der geboorte in aantal overtreffen, wordt te Vervier juist het tegenovergestelde waargenomen. Tot heden waren bij den burgerlijken stand aldaar 790 aangiften

van geboorte, en 562 van overlijden gedaan; alzoo 228 aangiften van geboorte meer dan van overlijden.

— Een schip, dat Engelsche troepen van Queenstown naar Calcutta vervoerde, is den 26 September tegen de rotsen van de baai van Algoo verbrijzeld. Het aantal slagtoffers bedraagt 117, waarvan 62 soldaten 11 vrouwen en 26 kinderen.

Binnenland.

Staten-Generaal.

Tweede Kamer.

AVONDZITTING VAN MAANDAG, 11 DECEMBER.

In deze zitting heeft de heer VAN BOSSE voorgesteld, terug te komen op het besluit, in de ochtendzitting genomen, volgens hetwelk het ontwerp nopens de muntbiljetten zou blijven liggen tot nà het reces. Uit het eindverslag over dat ontwerp is het hem toch gebleken, dat art. 4 eene wijziging heeft ondergaan van zoodanigen aard, dat Spr. geene reden ziet om dit ontwerp uit te stellen en de schatkist geheel nutteloos een verlies van f 40 à f 50.000 te doen lijden. — Hierover ontstaat eenige discussie. De heer VAN RAPPARD ondersteunt dat voorstel, terwijl de heer VAN ZUYLEN VAN NYEVELT in overweging geeft om de beslissing ten deze tot morgen ochtend uit te stellen. — Daartoe wordt besloten.

De beraadslagingen over het 8ste hoofdstuk zijn daarna voortgezet, en wel over de 3de afdeeling. (materieel der zeemagt).

De heer GEVERS VAN ENDEGEEST heeft nader uiteengezet, dat de Minister wel degelijk een stelsel heeft, maar niet alles tegelijk wil doen en langzaam met het herstel der Marine wil voortgaan. Spr. gelooft dat in hetgeen er gedaan is, vertrouwen voor de toekomst mag gesteld worden, en dat men hier het «wacht op mijne daden» mag toepassen. In den aanhef zijner rede betoogt de Spr., dat sommigen niet het talent bezitten, om in eene aanzienlijke vergadering gemakkelijk het woord te voeren, en meer kunnen handelen dan spreken; maar dat de ondervinding ook geleerd heeft, dat zij daarom toch de gewigtigste diensten aan den Staat kunnen bewijzen.

De MIN. VAN MARINE beantwoordt sommige Spr. van heden morgen. Hij herinnert, dat hij in zijne vroegere stukken en redevoeringen de middelen tot herstel onzer Marine heeft aangegeven. Hij wil langzaam voorwaarts gaan en vraagt geen meerder geld voor materialen, omdat die op dit oogenblik te duur zijn om te worden aangekocht, en er genoeg voorhanden is om te worden verwerkt. Z.Exc. toont aan, dat het niets gemakkelijker zou vallen dan een stelsel bloot te leggen, waaraan hij zich toch niet zou kunnen houden. Dat is meermalen buiten 's lands door Ministers geschied. Men kan tegenwoordig beter dan vroeger de berekening maken wat de aanbouw van een schip kost. De mogelijkheid is dus nu geopend om tot een goed en vast stelsel te komen. Z.Exc. deelt wijders eene opgave mede van den arbeid, die in de laatste jaren op de werven heeft plaats gehad, en wat onder zijn bestuur is aangebouwd, in dienst gesteld, gerepareerd enz. Men zal daaruit de overtuiging erlangen dat men op de werven niet heeft stil gezeten. Hij komt al meer en meer tot de overtuiging, dat aanbesteding bij particulieren niet wenschelijk is, daar reparatie meer dan de helft van het werk beloopt.

De heer VAN FRANCK heeft aangetoond, dat, welke misbruiken er ook vroeger op de werven mogten hebben plaats gehad, de nieuwe reglementaire bepalingen, die, betrekkelijk het toezigt enz. zijn vastgesteld, zoo gunstig werken, dat hij met gerustheid durft te verklaren, dat het verwijt, hetwelk men aan het personeel van 's Rijks werf gedaan heeft, ongegrond is.

De heer ROCHUSSEN heeft geen bepaald gevoelen nopens de particuliere aanbesteding, maar zou het niet ongeraden achten, dat daarmede eene proef werd genomen. Spr. meent, dat op de opgave des Ministers nopens den verrigten arbeid gedurende zijn bestuur wel wat valt af te dingen. Immers, het is niet de vraag wat onder dat bestuur voltooid, maar wat door den Minister op stapel gezet is? Hij wil wel gelooven, dat de toestand der Marine verbeterd is, doch niet zoo zeer als wenschelijk ware. Het komt hem voor, dat men met meer krachtige hand moet voortgaan, ten einde men ons, ware het nood, niet te zeer onvoorbereid zou vinden.

De heer HUGENHOLTZ merkt aan, dat de ondervinding van den jare 1830 bewezen heeft, dat de aanleg van kanonneerbooten op particuliere werven zeer nadeelig voor het Rijk is uitgeloopen. Die booten waren zeer slecht en hebben nog niet de helft van den gevorderden tijd uitgediend. Hij wijst er op, dat de toestand der kanonneerbooten in de laatste jaren is verbeterd. In 1847 waren er 62, in 1850 49, in 1852 en in 1854 48, behalve die in aanbouw zijn. Bovendien een getal kanonneerbooten, dat voor vier of vijf jaren bestond kon niet meer gebruikt worden.

De heer HOFFMAN is zeer tegen het bouwen op particuliere werven. De Staat moet zorg dragen, dat zijne vaartuigen hecht en sterk gebouwd zijn, waarvoor de Staat op bijzondere werven niet kan instaan. Men heeft ongelukkig de gevolgen van proefnemingen ondervonden. Men wilde [illegible]dertijd eene proeve met ijzer nemen, waarvan het droe[illegible] gevolg was, dat de *Waterloo* en de *Wassenaar*, waarop [illegible] deel van het expeditionnaire leger bevond op onze [illegible].

[illegible] de vorige Sprs. beantwoord en opgemerkt, dat zich onder de 48 kanonneerbooten volgens de staten 16 in aanbouw bevinden.

De heer BIRUMA OOSTING dringt aan op het bekomen van inlichting nopens de middelen tot herstel onzer Marine, die de Minister mogt hebben voorbereid of op het oog heeft. Reeds in 1852 heeft de commissie, belast met het onderzoek van het zeewezen de noodzakelijkheid tot herstel aangetoond. Wel verre, dat met krachtige hand aan dien wensch is voldaan, zijn er in drie jaren tijd 16 schepen verloren gegaan en is dus geen tijd te verliezen. En als hij geene geruststellende verklaring ontvangt, dan stemt hij tegen het hoofdstuk.

De heer VAN FRANCK meent ook, dat er niet genoeg middelen op deze afdeeling gebragt zijn, om met kracht eene voorwaartsche beweging te kunnen verkrijgen.

De artt. 11—14 worden daarop goedgekeurd.

IVe afdeeling (Personeel der zeemagt). — De heer DELPRAT vraagt inlichting nopens de evenredigheid van het getal officieren in verhouding tot dat der manschappen van de zeemagt. Spr. heeft in het breede zijne afkeuring kenbaar gemaakt over den genomen maatregel tot vestiging van eene nieuwe inrigting voor de Marine aan het Nieuwe Diep. Hij heeft aangetoond, dat de school te Delft en te Medemblik goede officieren hebben opgeleverd, maar dat er thans te Breda veel meer practische oefeningen plaats hebben, dan wel vroeger het geval was. Hij heeft uitgeweid over het doelmatige der opleiding te Breda, die niet veel te wenschen overliet. Ware het noodig men kon in de practische oefeningen nog op eene andere wijze dan tot dusver voorzien. Stonden de zaken gelijk, dan zou hij niet bevreesd zijn, dat de ouders aan de inrigting van het Nieuwe Diep de voorkeur zouden geven. Maar nu zou men spoedig zijne beurs raadplegen en de inrigting aan het Nieuwe Diep de voorkeur geven. Hij toont echter aan, dat het eene onmogelijkheid is, om daar goede zeeofficieren op te leiden. O. a. vestigt hij er de aandacht op, dat Noord-Amerika het Bredasche reglement nagenoeg geheel volgt. Hij gelooft, dat hij de vergadering mag uitnoodigen zorg te dragen, dat de wetenschappelijke opleiding der zee-officieren niet even achteruit gaat, als dit het geval met het materieel is.

De heer STORM VAN 's GRAVESANDE acht het wenschelijk, dat het corps mariniers worde uitgebreid. Men heeft in den laatsten tijd gezien welk groot nut door de Franschen en Engelschen van de infanterie der marine getrokken is. Ook voor de kolonien is het wenschelijk, dat die magt worde uitgebreid. Het is toch van gewigt, om op sommige oogenblikken troepen naar de kolonien te kunnen zenden. Zoo er ooit sprake kon zijn van meer geld voor de kolonien toe te kennen, dan zou dit zeker voor het corps mariniers wezen. Spr. toont aan, dat bij de verdeeling van het corps het getal officieren uit den aard der zaak in geene verhouding kan staan met het getal manschappen. Hij gelooft, dat het meest doelmatig ware eene afzonderlijke school voor de marine te vestigen; daardoor zouden alle moeijelijkheden en complicatien in het onderwijs worden voorkomen.

De heer HUGENHOLTZ ondersteunt het wenschelijke, dat het corps mariniers worde uitgebreid, maar hij wenscht dit in verband gebragt te zien met onze legermagt en met onze koloniën. Hij neemt gaarne aan, dat het onderwijs te Breda gegeven niets te wenschen overlaat, maar gelooft toch, dat de genomen maatregelen tot opleiding van jongelieden aan het Nieuwe Diep zeer gunstig kan werken. Hij vindt het te meer doelmatig, dat de jongelieden eene goede practische opleiding erlangen, omdat de ondervinding heeft aangetoond, dat de officieren, in moeijelijke oogenblikken de manschappen moeten voorgaan. Hij gelooft dat de maatregel goed en doelmatig is in het belang der Marine en dat men daardoor werkelijk wetenschappelijke en praktische officieren zal verkrijgen.

De MINISTER, acht eene uitbreiding van het corps mariniers ook wenschelijk. Hij heeft zich verpligt gezien tot den door hem genomn maatregel over te gaan, omdat er behoefte bestaat in de dienst te voorzien. Z. Exc. vreest niet dat de academie te Breda door dien maatregel schade lijden zal, maar integendeel, dat de genomen maatregel aanleiding geven zal tot vermeerdering van het getal jongelingen, die zich voor de zeedienst willen bekwamen.

De heer ROCHUSSEN wenscht van den Minister te vernemen, welk bepaald stelsel hij heeft nopens de opleiding tot zeeofficieren. Reeds twee jaar geleden heeft de Minister verklaard, dat hij ten deze, zoo noodig, afdoende veranderingen zou invoeren. Spr. had gewenscht, dat er een instituut voor de Marine ware gevestigd, al zou dit ook meer geld kosten. Nu heeft men echter twee etablissementen. Nu hinkt men op twee denkbeelden, waarvan groote moeijelijkheden in de toekomst te vreezen zijn. Men heeft daarvan een voorbeeld in Indie gehad. Sommige jonge lieden, die tusschentijds de Academie te Breda hadden verlaten en zich naar Indie begeven, zijn daar vroeger officieren geworden, dan hunne medeleerlingen van hetzelfde jaar. Hij wenscht dus, dat er een goed instituut worde opgerigt en dat men daartoe de noodige gelden aanvrage, maar de zaak niet op den tegenwoordigen voet blijve bestaan.

Art. 15—18 zijn daarop goedgekeurd.

Art. 19 (kosten der active zeemagt).

De heer BAUD is teruggekomen op zijne vroegere beschouwing, dat de Minister niet genoeg het oog gevestigd heeft op de vermeerdering van het wezenlijk kapitaal. Hij meent ook, dat de Minister te groote verwachting heeft van de aanwezigheid van groote schepen in Oost-Indie. Als hunne eenvoudige verschijning van zoo grooten invloed is, dan had men dit op de hoofden der opstandelingen kunnen toepassen, dan had men veel kostbaar bloed en veel geld kunnen besparen.

De MIN. houdt vol, dat het aanwezen van een of meer groote oorlogschepen in Indie uitmuntend werkt. De vertooning van groote fregatten, het schieten langs de kust heeft, blijkens zijne eigene ondervinding, goed gewerkt. Men heeft dit bij de eerste expeditie van Bali gezien. Zoodra er oorlogsschepen waren, herstelde de orde en was alles stil. Zoowel de Minister van Kolonien, als de Gouverneur-Generaal verlangen altijd groote schepen in Indië, die hij anders veel liever hier zou houden.

Art. 19—26 worden achtervolgens goedgekeurd.

VI afdeeling (Pensioenen enz.)

De heer HUGENHOLTZ maakt aanmerking op het verhoogde cijfer der pensioenen.

Artt. 27—32 en ook het geheele eerste artikel van het ontwerp worden goedgekeurd.

Art. 2. De heer THORBECKE merkt op, dat in dit artikel onder de posten, waarvoor aanvulling wordt toegestaan niet behooren de artikelen nopens het materieel, maar daarentegen wel, die (art. 15 en 16) nopens het personeel. Die laatste posten zijn reeds verhoogd, terwijl de weg tot uitbreiding van het materieel niet wordt geopend.

De MIN. antwoordt, dat daarvoor zeker en stellig goede redenen zijn, maar hij moet bekennen, dat hij voor het oogenblik het antwoord daarop schuldig moet blijven.

De heer GODEFROI dringt bij den Min. nader aan op het bekomen van antwoord. Een minister kan zich in deze Kamer niet achter zijne ambtenaren verschansen. Een minister moet rekenschap kunnen geven waarom hij sommige posten wèl en anderen niet uit de onvoorziene uitgaven wil aanvullen. Hij verlangt des te meer inlichting, omdat hij zijne stem over het hoofdstuk daarvan zal doen afhangen. Verkrijgt hij geene goede inlichting, dan zal hij tegen hetzelve stemmen.

De heer VAN AKERLAKEN, stelt als amend. voor om de artikelen nopens het materieel in art. 2 op te nemen, ten einde ook die dus kunnen worden aangevuld.

De heer THORBECKE kan voor als nog geene reden zien, om dit amend. te ondersteunen. Hij wenscht inlichting van den Minister, welke bijzondere redenen er bestaan, om, eenige posten wel, en andere niet in het artikel op te nemen.

De MINISTER antwoordt, dat hij eenige inlichting moet afwachten vóór dat hij zich daarover kan uitlaten.

De VOORZITTER meent den Minister de gelegenheid daartoe te moeten laten, tot welk einde de Vergadering gedurende eenigen tijd wordt geschorst.

Na eenig verwijl wordt de zitting heropend. Daar de Minister nog niet in de zaal teruggekeerd is, wordt door de Commissie tot de petitien, bij monde van den heer MEYLINCK, verslag uitgebragt nopens eenige in hare handen zijnde stukken aangaande de belastingen en de brievenporten. — Ter griffie.

De Minister teruggekeerd zijnde, worden de beraadslagingen over het hoofdstuk Marine voortgezet. Hij geeft thans te kennen, dat men vroeger de posten voor materieel niet in art. 2 heeft opge[illegible] daarvoor juist konden worden berekend. Daarentegen zijn de vaste korpsen nog niet goed georganiseerd, zoo dat de uitgaven daarvoor niet juist kunnen worden opgegeven. Daarom moet van die posten aanvulling kunnen geschieden. Hij kan zich dus met de voorgestelde amendementen niet vereenigen, maar heeft er niets tegen om art. 18 (het korps mariniers) door te halen van de posten, waarvoor aanvulling kan geschieden.

De heer THORBECKE zegt, dat hij niet gesproken heeft over art. 18, maar van de artt. 15 en 16.

De MINISTER hervat, dat het doorhalen van art. 18 niet kan worden goedgekeurd. Er kan voor het personeel der administratie suppletie worden gevorderd.

De heer THORBECKE had die opmerking wel eenigzins verwacht, daar in den toelichtenden staat zoodanige opheldering wordt gegeven. Hij merkt echter op, dat men in dien staat wegens incompletie, bij raming de uitgaven vermindert. Hij vindt dit onregelmatig. Men had de uitgaven voor het korps officieren van de administratie enz. als geheel compleet moeten uittrekken.

De heer STORM VAN 's GRAVESANDE hoort met verbazing de laatste opmerking van den vorigen spreker. Immers ook gedurende zijn Ministerie heeft men ten aanzien van het VIIIste en Xde hoofdstuk, steeds denzelfden weg bewandeld. Ook nu is op het Xde hoofdstuk, van de kosten voor elk corps voor incompleet afgetrokken. De zaken staan dus volkomen gelijk. Spr. meent, ter opheldering van het vraagstuk, dat zich nu heeft voorgedaan te moeten mededeelen; dat men vroeger altijd meer voor de activiteit der Marine wilde [illegible] jaren is geschied.

De heer THORBECKE, laat deze inlichting op hare plaats en laat haar voor hetgeen zij waard kan zijn. Hij moet echter opmerken, dat hij in zijne vroegere betrekkingen, als Min. v. Binnenl. Zaken, de begrooting van het Departement van Marine niet had te verdedigen, maar dit overliet aan den ambtgenoot, die met het beheer van dat departement belast was. Als lid der Kamer is hij bevoegd om inlichting van den Minister te vragen.

De heer VAN AKERLAKEN dankt den laatst vorigen Spr. voor de gegeven opheldering. Het is hem nu duidelijk voorgekomen, waarom men vroeger wel de artikelen nopens het personeel, maar niet die nopens het materieel, voor aanvulling vatbaar achtte. Nu het echter uit den loop der discussie gebleken is, dat de Kamer een ander gevoelen schijnt toegedaan te zijn, meent hij, dat wel degelijk de artikelen nopens het materieel moeten worden opgenomen in art. 2 der wet, waarop aanvulling kan plaats vinden.

De heer HUGENHOLTZ vereenigt zich met den heer Storm van 's Gravesande en geeft nog eene nadere opheldering. De weg, die in den laatsten tijd is bewandeld, is het gevolg van het verlangen der Kamer, eenige jaren geleden geuit.

Door de splitsing, die toen heeft plaats gehad, is men er toe gekomen om van de geraamde kosten voor elk corps, bij raming een zekere som voor incompleet af te trekken. Spr. zegt, dat hij bij den aanvang dezer discussien ronduit heeft verklaard, dat hij voor den Minister als staatsman geen sympathie gevoelde.

Bij den loop, dien deze discussien nemen, meent hij er thans te moeten bijvoegen, dat, zoo hij voor het hoofdstuk stemt, het dan om geene andere reden is, dan om eene onberedeneerde en onbeperkte verhooging van het cijfer, voor de Marine tegen te gaan. Hij kan dus, zoo hij voorstemt dit doen buiten het aanzien van personen. Hij grondt zijne stem alleen op de begrooting zelve. Hij mag betreuren wat er in deze discussie gebeurd is, maar dit kan hem geene reden opleveren, om tegen te stemmen.

De heer THORBECKE stelt nu een amend. voor, om de aanhaling van de artikelen 15, 16 en 18 (personeel) weg te laten in art. 2; zoodat op die posten geen aanvulling zal kunnen plaats vinden.

De heer STORM VAN 's GRAVENSANDE kan zich met dat amendement volstrekt niet vereenigen. De Minister zou daardoor in groote moeijelijkheid geraken. Er bestaat geene reden om af te wijken van den weg, die ten deze in de laatste jaren met goeden uitslag is bewandeld. Hij raadt den Minister nu sterk aan, zich tegen dat amendement te verklaren. [illegible]

De MIN. zegt, dat hij zich straks reeds tegen de weglating van de artt. 15, 16 en 18 heeft verklaard.

De heer THORBECKE gelooft integendeel, dat de Minister het [illegible] van art. 18 heeft toegestaan. Hij, ziet volstrekt geen moeijelijkheid tot het aannemen van het amendement. Bij een groot personeel ontstaat er altijd eene groote variatie. Er blijft dan een overschot, dat, zoo noodig, tot aanvulling van tractementen kan gebezigd worden. Uit de weglating dier artikelen, uit den aanvullingspost kan ook voortvloeijen, dat er geene misbruiken plaats vinden. Het is alleen ten gevolge van die aanhaling, dat het Koninklijk besluit is kunnen genomen worden, betrekkelijk de inrigting van het Nieuwe Diep, waartegen zich in deze discussie zoo vele stemmen hebben verheven.

De heer GEVERS VAN ENDEGEEST, bestrijdt het amendement. Er bestaat volstrekt geen grond om van den gewonen regel af te wijken. De geheele post voor onvoorziene uitgaven bedraagt ƒ 50,428. Wat kan men daarmede uitrigten bij de aanzienlijke sommen, die voor het personeel worden aangevraagd?

De beraadslagingen worden gesloten.

Het amendement van den heer van Akerlaken wordt *aangenomen* met 46 tegen 15 stemmen (zoodat de artikelen nopens het materieel in art. 2 zullen worden opgenomen). *Tegen* de heeren van Eck, van Bosse, Heemskerk, van Lennep, Storm van 's Gravesande, Hugenholtz, de Lom de Berg, Dommer van Poldersveldt, Bots, Mackay, Anemaet, van Zuylen van Nyevelt, van Lijnden, de Brauw en Elout. [illegible] Thorbecke tot weglating van de [illegible] artikelen 15, 16 en 18 (personeel) wordt *verworpen* met 43 tegen 18 stemmen. — *Voor* de heeren: van Eck, Reinders, van Bosse, Hengst, Jespers, Dullert, Westerhoff, Zijlker, de Lom de Berg Huguenin, van der Veen, van Hoëvell, Baud, Rochussen, Strens, van Wintershoven en Thorbecke.

Artikelen 2 en 3 worden daarop goedgekeurd.

Het geheele hoofdstuk VIII (*Marine*) wordt daarna in stemming gebragt en *verworpen* met 36 tegen 25 stemmen, zoodat Z. M. eerbiedig zal worden verzocht dit ontwerp in nadere overweging te nemen.

VOOR de heeren: Westerhoff, van Heiden Reinestein, Storm van 's Gravensande, Zijlker, Hugenholtz, Hoekwater, Huguenin, van Hoëvell, Hoffman, van Zuylen v. Nyevelt, de Brauw, Gevers van Endegeest, Meylink, Engelen, van Deinse, Sloet tot Oldhnis, Slicher v. Domburg, Dolprat, Reinders, de Poorter, van Akerlaken, ten Cate, van der Poel, van Bosse en Hengst.

TEGEN de heeren: van Franck, van Lennep, Godefroi, de Lom de Berg, de Kempenaer, Hoynck van Papendrecht, Dirks, van der Veen, Wintgens, Beens, Bosscha, Baud, Dommer v. Poldersveldt, Rochussen, Strens, Bots, van Wintershoven, Thorbecke, Meeussen, Luyben, van Foreest, Mackay, Anemaet, Bieruma Oosting, Kien, van Lijnden, Elout, van Eck, van Rappard, van Goltstein, [illegible], Jespers, Dullert, Taets van Amerongen [illegible]

De voortzetting der beraadslagingen over de begrootingswetten is bepaald op morgen, Dingsdag, en wel het eerst over hoofdstuk IX (*Finantiën.*) Vooraf zal worden behandeld het voorstel van den heer VAN BOSSE, om het ontwerp nopens de muntbiljetten nog vóór het reces af te doen. — Ten 11 ure gaat de vergadering uiteen.

Eerste Kamer.

ZITTING VAN DINGSDAG, 12 NOV.

De Voorzitter heeft medegedeeld, dat benoemd zijn tot rapporteurs: voor het Ve hoofdstuk der staatsbegrooting, de heeren Paspoort van Grijpskerke, van Beeck Vollenhoven, van IJsinga en van Sasse van IJsselt;

Voor het VIe hoofdstuk de heeren: Paspoort van Grijpskerke, van Beeck Vollenhoven, IJsinga en van Aylva van Pallandt;

Voor het VIIe hoofdstuk de heeren: Paspoort van Grijpskerke, van Beeck Vollenhoven, van IJssinga en van Sasse van IJsselt.

Tot leden der commissie voor de verzoekschriften worden door den Voorziter benoemd de heeren: Bosch van Drakestein, van Rhemen van Rhemenshuizen, van Wee l, Sassen en van der Lek de Clercq.

Van de Tweede Kamer is ingekomen het ontwerp, houdende hoofdstuk IX A der staatsbegrooting.

Zonder beraadslagingen worden met algemeene stemmen *aangenomen* de volgende wets-ontwerpen:

1°. tot wijziging van het Vde hoofdstuk der Staatsbegrooting voor 1853;

2°. tot vaststelling van de begrooting der uitgaven van de Landsdrukkerij over 1855, en

3°. — 12°. naturalisatie van tien personen.

Hierna is de vergadering gescheiden.

Tweede Kamer.

ZITTING VAN DINGSDAG, 12 DECEMBER.

De heer VAN BOSSE doet eene motie van orde, strekkende om, terugkomende op het gister genomen besluit, alsnog vóór het reces te doen plaats hebben de discussie over het wets-ontwerp, betrekkelijk het depôt van munt-biljetten. Blijkens het eindverslag heeft de Minister art. 4 van dat wets-ontwerp in dier voege veranderd, dat het nu niet meer kan geacht worden het vraagstuk van afschaffing van belastingen te praejudiciëren. Er was dus geene reden meer volgens Spr., om niet nu reeds over te gaan tot de behandeling van genoemd wets-ontwerp.

De heer V. D. VEEN meent, dat art. 4 niet eene zoodanige wijziging heeft ondergaan, dat het thans niet zou kunnen geacht worden de quaestie der voorstellers tot afschaffing van belasting te praejudiciëren. Hij kan derhalve de motie niet aannemen.

De heer THORBECKE meent ook, dat het systeem zelf, verpligte amortisatie, in art. 4 is behouden gebleven, en daarom gelooft ook Spr., dat, om de vrijheid te behouden, die allen wenschen ten aanzien van de voorstellen tot afschaffing van belasting, het niet oirbaar is om op het gister genomen besluit terug te komen.

De heer VAN BOSSE komt het voor, dat wel de verpligte amortisatie zal blijven bestaan, maar dat volgens het thans geredigeerde art. 4 dat artikel geen beletsel meer is om over te gaan tot afschaffing van belasting.

De heer VAN HOËVELL acht het wenschelijk, om de bedoelde wet te laten rusten tot na de behandeling van de voorstellen tot afschaffing van belasting.

De MINISTER VAN FINANTIEN blijft handhaven zijn standpunt van neutraliteit. De Regering is er niet tegen, evenmin als gisteren, om de wet eerst te behandelen *na* het reces.

De *motie* van den heer VAN BOSSE wordt nu met 29 tegen 27 stemmen verworpen.

TEGEN de heeren: Hugenholtz, Ten Cate, Mackay, Reinders, v. Deinse, Hengst, v. d. Veen, Meijlink, Westerhoff, v. Hoëvell, de Lom, v. Franck, v. Eck, Anemaet, v. Akerlaken, Jespers, v. d. Poel, Zijlker, Thorbecke, Storm, Huguenin, de Poorter, Strens, Luijben, Beens, v. Wintershoven, v. Zuylen, Dullert en Hoijnck.

DISCUSSIE OVER HOOFDSTUK IX *A.*
(*Nationale Schuld*).

De heer DE POORTER vraagt aan den Min. van Fin., of in den loop van deze zitting op nieuw zal worden aangeboden het wetsontwerp op de verjaring van de coupons.

De heer ROCHUSSEN is bereid, zijne stem te geven aan dit hoofdstuk, wanneer de Min. verklaren zal spoedig in te dienen een wetsontwerp tot amortisatie van die fondsen, welke nog in de schatkist aanwezig zijn.

De heer DIRKS vereenigt zich met den laatsten Spr., want ook hij dringt aan op eene spoedige amortisatie.

De MIN. V. FIN. antwoordt, dat het wetsontwerp op de verjaring der coupons waarschijnlijk zal worden aangeboden, maar dat hij het niet stellig kan toezeggen. Wat betreft de vraag van de heeren Rochussen en Dirks, de Minister kan er een toestemmend antwoord op geven; want het wetsontwerp, daartoe betrekkelijk, was reeds ontworpen.

Het geheele wets-ontwerp wordt met *algemeene* (58) stemmen AANGENOMEN.

DISCUSSIEN OVER HOOFDSTUK IX B. (*Departement van Finantiën.*)

De heer HOYNCK VAN PAPENDRECHT verzoekt den Minister van Finantiën eene spoedige afdoening van de onderhandelingen, die gevoerd worden over de plaatsing van een station voor den rijnspoorweg te Rotterdam. De beslissing van het dep. van finantiën kan hier van grooten invloed zijn, en de Spr. dringt, derhalve, in het belang van den handel, bij den Min. aan om al het mogelijke tot de spoedige beëindiging der onderhandelingen aan te wenden.

De heer DE LOM DE BERG wijst op de ongelukkige uitvoering van het tractaat, met Pruissen tot wering van de sluikerij gesloten. Door de wijze, waarop dat tractaat wordt ten uitvoer gelegd is elke handel voor onze grensbewoners onmogelijk geworden en Spr. wenscht daarin voorziening. — Voorts wenscht Spr. dat de Min. maatregelen neme tegen vexatien, door rijksambtenaren van de belastingen gepleegd. Eindelijk wijst Spr. op de taktiek van die ambtenaren, die slagtvee benaderen enkel om geld te verkrijgen van den in verlegenheid zich bevindenden vleeschhouwer.

De MIN. V. FINANTIËN belooft van zijne zijde alles te zullen aanwenden, om de zaak betrekkelijk het station te Rotterdam tot een einde te brengen. Reeds is die zaak zoover tot stand gebragt, dat alleen nu nog slechts de overdragt van de gronden, waarop het station zal moeten staan, zal hebben te geschieden. — Wat de uitvoering betreft omtrent het tractaat van sluikerij met Pruissen, de Min. betoogt, dat al wat geschiedt, plaats heeft op grond van dat tractaat. Ten aanzien van de vexatiën van rijks-ambtenaren, de Min. zal gaarne de zaak onderzoeken; maar wat het geval betreft, door den heer de Lom aangevoerd: de Min. meent dat de ambtenaren dáár hun pligt hebben gedaan.

De heer DE LOM komt op zijne beweringen terug en houdt ze vol. De heer VAN WINTERSHOVEN appuyeert de bezwaren tegen de uitvoering van het tractaat met Pruissen, door den vorigen Spr. aangevoerd. Ook ten aanzien van de kwelzucht der rijksambtenaren stemt hij met den vorigen Spr. in — Eindelijk komt Spr. terug op het gegeven voorschrift, om *koopers* van paarden in het patentregt aan te slaan, hetgeen Spr. onbillijk acht.

De heer VAN ZUIJLEN VAN NIJEVELT erkent, dat hij meermalen heeft moeten constateren, dat de ijver der ambtenaren strekte tot kwelling der ingezetenen; en 't is met genoegen, dat hij onlangs heeft gezien, hoe de Minister, o. a., het regt van benadering heeft getemperd, waarvan de gunstige gevolgen reeds duidelijk zijn.

De heer DE KEMPENAER klaagt mede over de slechte uitvoering van het tractaat met Pruissen. Spr. zelf is in de gelegenheid geweest, om te zien hoe Pruissische ambtenaren hunne functiën op *onze* grenzen uitoefenen.

De heer DULLERT herinnert hoe hij *tegen* het tractaat in de tijd gestemd had, omdat hij de klagten vooruit zag, die nu gehoord worden. Hij dringt dus aan, even als de vorige Spr., op maatregelen van de zijde der regering, opdat *onze* ambtenaren niet langer strekken als eene soort van bespieders voor de *Pruissische douanen.*

De heer DOMMER VAN POLDERSVEDT wijst mede op misbruiken, gepleegd bij de uitvoering van het tractaat met Pruissen, waarin de heer van NISPEN VAN SEVENAER ook instemt. De heer ELOUT beklaagt zich ook over het tractaat; de heer V. LENNEP verdedigt er de uitvoering van.

De heer VAN BOSSE zegt, dat de bezwaren omtrent het betreden van vreemde ambtenaren op ons grondgebied, eigenlijk niet kunnen gelden; want het is juist door het tractaat, dat die bevoegdheid tot wederzijdsche betreding van het grondgebied is verleend. Het onderwerp van het tractaat acht Spr. overigens meer goed- dan afkeuring te verdienen; want hij stelt diefstal en sluikerij op éene lijn.

De heer DE KEMPENAER heeft er geen bezwaar tegen, dat gemeenschappelijk door de ambtenaren van beide gouvernementen hunne taak worde volbragt; maar Spr. wenscht, dat dit geschiede door de hoofd-ambtenaren, niet door de ondergeschikte.

De heer HENGST bevestigt volkomen de klagten, geuit door den heer de Lom over de uitvoering van het smokkeltractaat met Pruissen.

De heer MACKAY zegt, dat het bezwaar van het tractaat daarin ligt, dat wij eigenlijk verrigten de taak van een ander; dat wij surveilleren ten behoeve van Pruissen. Daarom wenscht Spr., dat men daarin niet verder ga, dan hoog noodig is. — Spr. had met genoegen den maatregel gezien tot beteugeling van de benadering; hij wenscht zelfs, dat nog wat verder gegaan worde ten voordeele van eene minder vexatoire heffing.

De heer STRENS komt op tegen de bewering van den heer van Lennep, dat er slechts denkbeeldige bezwaren worden geopperd tegen de heffing van onze rijksbelastingen. Het tractaat met Pruissen wordt door Spr. geëerbiedigd; maar de uitvoering laat veel te wenschen over. Zoo laat men op de grenzen niet toe, dat de kleine winkeliers bezitten eene genoegzame hoeveelheid b. v. van koffij. Daardoor wordt de kleinhandel ten eenemale gedood. Van den overdreven ijver van ambtenaren kan Spr. tevens getuigenis afleggen; en wat betreft het voorbeeld, aangehaald door den heer de Lom: Spr. bevestigt het en voegt er bij, dat men te Venlo bij een aantal menschen heeft gewerkt op eene vermeerdering van de opbrengst der personele belasting. — Aangaande het benaderen van slagtvee vraagt Spr. of het niet beter was, om de belasting te doen betalen bij het gewigt, waardoor vele bezwaren uit den weg zouden geruimd worden. — Eindelijk betreurt Spr. mede, dat de Minister heeft bevolen, om koopers van paarden in Limburg aan te slaan in de patent-belasting; en geeft hij, ten slotte, eenige voorbeelden van treffenden aard, hoe de administratie vervolgingen tot de hoogste instantiën doorzet, ondanks vrijspraken van de gecalangeerden.

De MIN. V. FINANTIEN beantwoordt de verschillende Sprekers. De Min. gelooft niet, dat Pruissen minder ijver aan den dag legt dan van onze zijde geschiedt ten aanzien van de uitvoering van het tractaat over den smokkelhandel.

Ten aanzien van het verbod aan de winkeliers, om groote hoeveelheden koffij in voorraad te hebben, wijst de Min. op art. 3 van 't tractaat, dat dit verbod streng voorschrijft. Overigens wijst de Min. aan dat de klagte zelve als eenigzins overdreven mag beschouwd worden. — Over de quaestie van de betreding van ons grondgebied door Pruissische ambtenaren is reeds dikwerf gehandeld; de Min. zegt, dat dit ook van onze zijde geschiedt op Pruissisch gebied, en dit voorts ook door de letter van het tractaat wordt geboden. — De Minister ontkent, dat onze ambtenaren uit handen der Pruissische gratificatiën of andere geldelijke toelagen zouden ontvangen. Genoegen had het den Minister gedaan te ontwaren, dat zijne circulaire betrekkelijk de beteugeling van het regt tot benadering, een goeden indruk had te weeg gebragt; hij hoopte dan ook, dat zij het beoogde effect zou hebben. Op nieuw treedt de Min. in eene voorstelling van het gebeurde te Venlo, om de administratie te zuiveren van de blaam van kwelzucht, door onderscheidene Spr. op haar geworpen. —

Ten aanzien van het patentregt, waaraan de koopers van paarden zijn onderworpen, beaamt de Min., dat dit besluit is genomen, zoo als de dagbladen het gemeld hebben. Dit besluit grondt de Minister op de letter der wet: en Z. Ex. zou het betreuren, indien die toepassing handelaren zou doen verwijderen uit ons land, maar dat mogt den Min. niet weêrhouden om de wet toe te passen.

De heer STRENS komt terug op de zaak van Venlo, en constateert, dat de Min. zelf had verklaard dat de ontvanger aldaar zoo welwillend was om 's nachts de menschen uit het bed te halen ten einde hun aan te sporen tot eene hoogere aangifte. Anecdoten had Spr. overigens niet verhaald; want het zijn feiten, door onze jurisprudentie gestaafd. Hoezeer die feiten nu ook niet plaats hadden onder den *tegenwoordigen* Minister, Spr. vreest voor de toekomst; want *deze* Minister had nu in eene wet, die reeds 35 jaren bestond, uitgevonden, dat iemand die van buiten 's lands komt om paarden te koopen, patentregt moet betalen.

De heer VAN NISPEN meent mede dat de nieuwe inventie, om patent te doen betalen aan vreemde *koopers* van paarden, meer na- dan voordeel zal doen aan den handel in het land.

De heer VAN LIJNDEN ondersteunt nogmaals de klagten over de vexatiën van de zijde der rijks-ambtenaren van belastingen.

De MIN. VAN FIN. beantwoordt de sprekers nog nader, die op zijne beurt gerepliceerd wordt door de heeren van Wintershoven en van Nispen, waarna de Minister andermaal de bezwaren tracht op te heffen.

Niemand meer het woord vragende, worden alsnu de algemeene discussiën gesloten.

Art. 1 wordt aangenomen.

Bij art. 2 verklaart zich de heer van Akerlaken tegen de verhooging van het tractement van den secretaris-generaal en protesteert tegen de bewering des Ministers, alsof de Kamer ten vorigen jare op die verhooging had aangedrongen.

De heer DE POORTER stelt voor, om het cijfer van art. 2 te verminderen met *f* 1000 (zijnde het bedrag van de vermeerdering van tractement van den secret.-generaal.)

De heer VAN BOSSE verzet zich tegen het amendement; omdat *deze* secret.-generaal vele jaren dienst heeft, met ijver en trouw, en eene verhooging van tractement wel verdient.

De MINISTER VAN FINANTIEN zegt den heer van Bosse dank voor de wijze, waarop deze het amendement heeft bestreden, en regt heeft doen wedervaren aan een hoogst achtenswaardigen ambtenaar.

Na eene gedachtewisseling over het amend. tusschen de heeren v. Akerlaken, v. Hoëvell, v. Nispen en den Minister wordt het amend. met 50 tegen 13 stemmen VERWORPEN.

Voor de heeren: Strens, Sloet tot Oldhuijs, Reinders, Hengst, van der Veen, Westerhoff, Anemaet, van Akerlaken, v. Engelen, Zylker, Storm, Huguenin en de Poorter.

De artt. 2, 3 en 4 worden AANGENOMEN.

De heer GODEFROI dringt, bij de IIe afdeeling aan, op wettelijke bepalingen, ter voorkoming van de misbruiken, die gepleegd worden in zake van handligting voor minderjarigen ter afschrijving van sommen, ingeschreven op de grootboeken der nationale schuld.

De heer DONKER voegt zich *geheel* bij 't geen de vorige Spr. heeft verzocht aan den Min. van Finantiën; maar hij voegt er bij, dat de Minister verbiede aan de directie van het grootboek om af te schrijven kapitalen van minderjarigen op autorisatie van kantonregters. De wet schrijft daartoe de autorisatie voor van de arrondissements-regtbanken.

De MIN. v. FIN. belooft deze zaak, waarover de beide vorige Spr. het woord voerden, tot een onderwerp van nadere overweging te zullen maken.

Bij art. 5 constateert de heer DE POORTER, dat hij zich op nieuw verklaart tegen de dáár voorgestelde verhooging van tractement der ambtenaren van het grootboek.

De heer VAN HOËVELL beaamt dit zelfde gevoelen en stelt diensvolgens voor, om de som van *f* 39,380 aan tractementen te verminderen met *f* 3600 en aldus te brengen op *f* 35,780.

De MIN. v. FINANTIEN zet de gronden uit een, waarop de voorgedragen verhooging steunt. 1°. is het grootboek geplaatst onder eene commissie van aanzienlijke personen te Amsterdam, en wanneer die commissie eene tractementsverhooging noodzakelijk acht, kan de Regering, billijkerwijze, zich daartegen niet verzetten. De Min. herinnerde daarbij, dat de heer v. Bosse als Minister de kosten van het grootboek steeds meer en meer had ingekrompen; maar dat *deze* Regering gemeend heeft te moeten aannemen het voorstel der Amsterdamsche commissie, om de tractementen te verhoogen. 2o. meent de Minister, dat de werkzaamheden bij het grootboek steeds aanzienlijk toenemen, en dat derhalve de ambtenaren beter moesten bezoldigd worden.

De heer STORM VAN 'S GRAVESANDE kan niet anders dan stemmen *vóór* het amendement, ook *na* de redevoering des Ministers. De ambtenaren van het grootboek hebben evenmin regt op verhooging, als alle andere ambtenaren, die evenzeer lijden onder den druk der tijden. Spr. acht de aanneming van de verhooging te zijn een allergevaarlijkst antecedent voor den Staat, omdat dan ook alle *overige* ambtenaren zouden opkomen om verhooging.

De heer GODEFROI vraagt 1°. of de verhooging het gevolg is van het behoud van een ambtenaar (voorm. 1sten verificateur) die wegens hooge jaren niet meer in staat schijnt te kunnen werken, maar die, zonder verhooging van titel, zijn tractement zal behouden; 2°. of de verhooging het gevolg is van de noodzakelijkheid, om aan ambtenaren, die hoogere titels hadden gekregen, ook hoogere tractementen te geven?

De heer VAN BOSSE wijst aan, dat de vermindering van het cijfer, onder *zijn* bestuur, te danken is, niet aan [illegible] van tractementen, maar *bij vacatures*, aan [illegible] van tractement en verhooging tevens van de [illegible] Spr. kan de *nu* voorgedragen verhooging [illegible] omdat de ambtenaren van het grootboek van veel beter conditie in dit opzigt zijn, dan alle overigen van finantiën van gelijken rang.

De heer v. HOËVELL neemt het aan de Commissie voor het Grootboek niet kwalijk, dat zij in de bres springt voor *hare* ambtenaren; maar de Kamer staat op een ander standpunt. Zij moet *alle* ambtenaren gelijkelijk beschermen; en wanneer nu het argument opging in de Kamer, dat het, in Amsterdam *duur* zijnde, noodig is de tractementen te verhoogen, dan moet ook de Kamer de tractementen verhoogen van *al* de ambtenaren in de residentie. Voor de bijzonderheden, medegedeeld door den heer Godefroi, was Spr. zeer dankbaar; want er bleek juist uit, dat men o. a. meer geld vroeg voor iemand, die niet meer werken kon, in plaats van te pensioneren zijn volle tractement te doen behouden.

De heer GODEFROI komt op zijne rede terug en betoogt, dat de verhooging wel noodzakelijk is.

De MIN. VAN FINANTIEN beantwoordt in bevestigenden zin de vragen door den heer GODEFROI gedaan, en zegt o. a., dat men te Amsterdam prijs stelt op het behoud van den ouden heer, (die niet meer werken kan) en dat die oude heer niet wil blijven (*niet* werken?) als hem het toegelegde tractement niet wordt verleend.

De heer VAN NISPEN zal, juist op de gronden door den heer GODEFROI ten voordeele van de verhooging voorgedragen, stemmen *tegen* die verhooging. Spr. kan geene verhooging toekennen aan ambtenaren, die niet meer kunnen werken; en hij verklaart zich over 't algemeen tegen elke verhooging van tractementen.

De heer VAN RAPPARD stemt vòòr elke verhooging van tractement, als er reden voor is; en hij zal nu stemmen *tegen* het amendement, omdat hij vreest voor de gevolgen; want hij vreest dat, bij aanneming, de commissie te Amsterdam haar ontslag zal nemen (?).

De MIN. v. FIN. beweert. dat de bedoelde heer wel niet meer werken kan, maar toch nog geestkracht genoeg heeft, om in vele opzigten nog nuttig te zijn als referendaris bij de grootboeken.

Het amend. van den heer v. HOËVELL wordt alsnu met 41 tegen 22 stemmen aangenomen.

Voor de heeren: Hoijnck, Dullert, Donker, Hugenholtz, Ten Cate, Storm van 's Gravesande, Meeussen, Dommer, v. Nispen, Sloet, Bots, Mackay, Reinders, Hengst, v. Bosse, Heemskerk, v. d. Veen, Meylink, Westerhoff, v. Heiden Reinestein, Delprat, v. Hoëvell, de Lom, van Eck, van Goltstein, Anemaet, v. Lennep, v. Akerlaken, Jespers, v. d. Poel, Zijlker, Thorbecke, Dirks, Storm, Huguenin, de Poorter, Strens, Luyben, Beens, v. Wintershoven en v. Zuylen van Nijevelt.

Art. 6 wordt nu aangenomen.

De heer VAN AKERLAKEN stelt voor eene motie van orde, om heden avond ten 7½ ure de discussie voort te zetten. Na eenigen strijd van gevoelen over die motie, wordt zij met 31 tegen 30 stemmen VERWORPEN.

's Gravenhage, 12 December.

Bij een Koninklijk besluit, dd. 5 Dec. jl. n°. 50 is bepaald Art. 1. Er zullen bij het corps diplomatique benoemd worden twee attachés, hetzij bij het Departement van Buitenlandsche Zaken, hetzij bij de gezantschappen buiten 's lands, ieder op eene jaarwedde van *f* 1000, waarvan de tijd van ingang zal worden vastgesteld bij het doen der aanstelling.

Art. 2. Tot leden der commissie, belast met het afnemen van het te houden examen, te benoemen, de heeren: J. J. Rochussen, Minister van Staat, lid der Tweede Kamer van de Staten-Generaal, Voorzitter; mr. E. J. H. Borret. lid van den Raad van State; mr. H. Cock, hoogleeraar te Leijden; mr. W. G. Vreede, hoogleeraar te Utrecht; jhr. mr. J. de Bosch Kemper, hoogleeraar te Amsterdam.

Z. M. heeft den heer D. Vis Blokhuizen, wiens diensttijd als mede-directeur van wege den handel bij het algemeen Rijks-entrepôt te Rotterdam, met den 31sten December dezes jaars eindigt, voor die betrekking op nieuw benoemd.

Z. M. heeft aan J. F. Heckler, landeigenaar op Java, wonende te Indramaijoe, residentie Cheribon, vergunning verleend tot het aannemen en dragen der versierselen van ridder der orde van Philip den Grootmoedige, hem door Z. K. H. den Groot-Hertog van Hessen-Darmstadt geschonken.

Meer en meer wordt het waarschijnlijk, dat de bemanning en de passagiers aan boord van de *Hendrika* geweest, verongelukt zijn, ofschoon tot dusverre, voor zoo ver bekend is, nog geen meerdere lijken dan de twee [illegible] vermelde zijn gevonden. Het aanspoelen van stukken van eene boot en barkas doen vermoeden, dat deze zijn omgeslagen en dus zij, die zich tot redding daarin mogten begeven hebben, ongelukkig hun graf in de golven hebben gevonden.

Naar de namen, die genoemd worden, hebben zich werkelijk een veertigtal passagiers aan boord bevonden; voor zoo veel de opgaven juist zijn, zouden zij zijn de volgende, wier mededeeling nuttig kan zijn bij het mogelijk ontdekken van lijken, tot wier opsporing almede tot bewaring van de aangespoelde goederen de meeste ijver wordt aan den dag gelegd. De bedoelde passagiers moeten zijn: uit Rotterdam; P. A. Bol en dochter, van Deum, echtgenoot en kind; uit Delft; van Waning en echtgenoote, Muntz, de Rouville en echtgenoote, geb. Stort, C. Bleij en echtgenoote; uit 's Hage: J. C. C. Visser, W. D. Schlosser, A. P. Sodenkamp, Mevr. Hosskarl; geb. Schaefer, met vier dochters, mej. Anemaet; uit Leiden: de heer Schade van Westrum; voorts, behalve een mannelijke en drie vrouwelijke Javaansche bedienden, de heeren: C. F. Bernard, C. F. Mohr, M. Koevoet, J. J. van Gessel, C. F. Lantzius, J. O. de Locy, J. B. Baro, J. E. van Houtrijve, F. de Raadt, V. K. L. Blekman, mejufvrouwen C. J. Kuhn, A. Focke en hare gouvernante en Olive en twee kinderen.

---

* Gisteren heeft alhier de treurige ter-aarde-bestelling plaats gehad van de dienstmaagd des heeren Regouw; de bloedverwanten van dien heer en vele vrienden volgden den lijkstoet; allen waren diep getroffen over den vroegtijdigen en smartvollen dood der overledene. Zoo men weet, bevinden de echtgenoot en twee kinderen van den heer Regouw zich nog in het gasthuis; zij zijn naar omstandigheden vrij wel, en men koestert de hoop op derzelver herstel.

---

* Voor eenigen tijd werd er mededeeling gedaan, dat door de ondernemers van het bouwen van woningen in de Willemstraat alhier, in het hoofdgebouw de buste van wijlen Z. M. Willem II was geplaatst. Thans is het overige gedeelte van die straat door hen bebouwd, met aanzienlijke woningen, zoodat die straat met het hoekgebouw, waarin zich de societeit *de Vereeniging* bevindt, een schoon aanzien heeft verkregen, en door deze ondernemers is volbragt, hetgeen in het plan lag van den ontslapen Vorst, te weten om dat gedeelte der stad met woningen te bebouwen. De door hen aangelegde woningen zijn zoo uit- als inwendig zeer fraai; achter ieder daarvan is een ruime tuin; het kan dan ook [illegible] meeste spoedig zoo koopers als huurders vinden, terwijl tevens die wijk eene sieraad voor de residentie is geworden.

Wij lezen in het *Handelsblad* het volgende:

Een onzer vrienden te 's Gravenhage, schrijft ons: Het zal velen uwer lezers verwonderd hebben, dat de Minister van Marine en zijne begrooting in de Tweede Kamer zoo fel bestreden worden van eene zijde, waarvan men gewoonlijk niets dan goedkeuring en toejuiching verneemt, ten aanzien van al wat van de zijde der Regering komt. Die verwondering zal echter ophouden, wanneer men verneemt, dat die oppositie volgens geruchten geschiedt op inblazing van twee der ambtgenooten van den heer Enslie; dat het voornemen bestaat om dien minister den voet te ligten, en dat er reeds sprake is van zijnen opvolger, als hoedanig bereids genoemd wordt de heer Rochussen.

Ook verneemt men, dat er sprake is van een onzer Ministers tot Gouverneur-Generaal van Nederl. Oost-Indien in de plaats van den heer Duijmaer van Twist te benoemen.

▷ **Steenwijk**, 11 Dec. Gisteren avond werd aan het gehucht *'t Verlaat*, gemeente Steenwijkerwold, levensloos uit het water opgehaald de persoon van L. O., koopman, wonende te Ossenzijl. Naar men verneemt, was de man aan vallende ziekte lijdende en is hij, naar alle waarschijnlijkheid, door een aanval dier ziekte overvallen en aldus van den weg in het Steenwijkerdiep geraakt.

225ste Nederlandsche Staats-Loterij.

Uitgekomen hooge prijzen:

No. 16696 *f* 20,000; No. 6557 *f* 5000; No. 14897 *f* 2500; No. 13546 *f* 1250; No. 763, 3946, 3561, 18192 en 567 *f* 1000.

Prijs-Courant der Effecten.

AMSTERDAM, 12 December 1854.

Nederland.	Pct.		**Rusland.**		
Ned.W.Schuld.	2 1/2	59 3/8 5/8 5/8		Pct.	
Dito Certificat.	3	71 1/8 1/16	*Hope* 1798/1816	5	100 7/8 [illegible]
Dito Dito.	4	89 3/16 1/4 1/4	Dito 1828/1829	5	100 1/4
O. I. Leening	4		Cert. 1831/1838	5	
Amort. Syndic.	3 1/2	87	Dito Dito	4 1/2	86
Hand.-Maats.	4 1/2	123 1/2 124	Dito *Hope*	4	75 3/4
Belgie.			Dito *Stieglitz*	4	74 3/4
Certificaten	2 1/2		Dito dito 5e Ser.	4	
D° *Rotschild*	2 1/2		Inschr. Assig.	6	
Frankrijk.			Certific. dito.	6	
Obligatien	3		**Polen.**		
Spanje.					
Nieuwe	1	18 1/4	Obligatiën	4	
Dito Buitenl.	3		**Oostenrijk.**		
D° Binnenl. °/m.	3	33 11/16 3/4			
Bew. Sp. Com.		5 9/16	Metaliek	5	64 1/4 3/8
Amort. Schuld.			Dito bet. Amst.	5	74 5/16 1/2 3/8
Portugal.			Dito Nation.	5	67 1/2 3/4 3/8
Londen nieuwe.	5	37 1/8 1/16	Dito 1847	2 1/2	31 1/2 33
Dito uitgest.	4		Dito 1851/1852	2 1/2	31 1/2 33

Mexic., te Londen 3 pct. 19¾, ⅞; dito onb. 19⅝, ⅞; [illegible]

De markt is heden wederom, ten gevolge van verkooporders, in de hoofdsoorten van binnenl. en buitenl. effecten, gestadig achteruitgegaan, vooral ten opzigte van Holl. en Oostenrijksche fondsen. Tegen de sluiting echter blijven beide genoemde soorten op hun verlaagd standpunt, zeer gezocht.

FRANKFORT. Maandag 11 Dec. Metal. 5 pct. 68½; Spanje binn. 3 pct. 33¾; dito 1 pct. 18[illegible]; Wissel op Amst. 116⅛; dito op Parijs 92¾.

LONDEN, Maandag 11 December. Consols op t. 92⅜, ½, 92⅜; N. Mexic. 3 pct. 21⅜, ⅝; Peru N. 4½ pct. 69; Gren. Uitg. 5⅝; Ecuador 3⅝; Sardinie 5 pct. 83½; Spanje 3 pct. buit. 39; dito 1 pct. 19[illegible] dito Certific. 5⅝, ⅞; dito Passive 4⅝, ⅞; Russen 4½ pct. 87; dito 5 pct. 96½; Holl. 4 pct. 91¼; dito 2½ pct. 61½; Turksche leening 7½.

PARIJS, Maandag 11 December. Fr. 4½ pct. 96.50; dito 3 pct. 72.10; Sp. binn. 3 pct. 34⅞; dito 1 pct. 19; N. Metall. 84.

WEENEN, Maandag 11 December. N. Metall. 84⅜; N. Leen. 99; Nat. Leen. 88¼; Bankactien 1252; Lombarden 95; Zilver 24[illegible] Wissel op Londen 12.00; dito op Parijs 145.

Gedrukt bij C. H. SUSAN, Jr., te 's Gravenhage.